

REFORMA DE LA PAC

La negociació i reforma de la PAC va cremant etapes segons el calendari "oficiós" que indicàvem a primers d'any. La pròxima etapa serà el proper 24 de juny al Consell d'Agripesca, última ocasió per a la presidència Irlandesa per assolir un acord polític del Consell sobre la reforma de la PAC. Fet que es valora difícil sense un acord previ sobre el pressupost europeu (Marc Financer Pluriannual).

La negociació no és baladí, vora el 40% del pressupost europeu dels propers anys és en joc, això vol dir que l'Estat Espanyol rebrà en preus corrents més de 45.000 milions d'euros en 7 anys. Comparativament equivalent a 4 vegades el projecte Eurovegas, que proposa la meitat d'inversió en el doble de temps, i encara té incerteses.

Fins ara, els debats dels anomenats Trílogs (entre Consell, Comissió i Parlament) han servit per apropar postures, deixant els assumptes de major transcendència i impacte econòmic per a una concreció posterior, a l'espera del pressupost definitiu. Al respecte, fins i tot la Comissió d'Agricultura del Parlament Europeu (COMAGRI) sol·licità que no s'adoptés cap acord en relació a retallades d'ajuts directes mentre no s'adoptés un acord final sobre el Marc Financer Pluriannual, atès que hi havia la probabilitat de treballar al 2014 amb pressupostos prorrogats.

Mentrestant, i ja que la reforma de la PAC es posposa com a mínim un any, la Comissió Europea ha presentat una **Proposta de Reglament de Transició pel 2014** que comporta:

- El nou sistema de pagaments directes s'iniciarà el 2015.
- Es prorroga el pagament únic i ajuts directes fins 2014.
- Presenta un Reglament de disciplina financera pel 2013, **amb proposta de reducció pagaments directes un 4,98%**.
- La convergència **externa** i la flexibilitat entre pilars serien aplicables al 2014.
- Proposa ajustar el pressupost al del Marc Financer Pluriannual aprovat pel Consell.
- Per la jubilació anticipada no es poden contraure compromisos més enllà del 31-12-2013.
- Les mesures agroambientals del actual Pla de Desenvolupament Rural es podrien prorrogar fins el 31 de desembre de 2014.

Etaes previstes del "Calendari Oficiós":

Acord inter-institucional sobre marc financer plurianual (MFP)	Juny 2013 (presidència Irlandesa)
Consell Agripesca. Acord polític del Consell sobre la reforma PAC	24 de Juny de 2013
Fase de consultes del Ministeri amb les Comunitats Autònomes: enviament d'un qüestionari amb els principals punts a debatre.	8 de Juliol de 2013
Conferència Sectorial del Ministeri amb Comunitats Autònomes per a la Negociació de l'Acord Final de distribució del "sobre nacional" de la PAC.	25/26 Juliol 2013
Fase d'adopció legislativa: Primera lectura PE - Consell. Segona lectura PE (?) Consell (?) - Conciliació (?) - Adopció final	Setembre / Octubre 2013 (presidència Lituània: LT)
Fase de desplegament legal: Publicació dels textos bàsics i dels actes delegats i d'execució.	Desembre 2013 / Gener 2014 (presidència LT o GR)
Eleccions al Parlament Europeu	Maig 2014
Elecció d'un nou president de la Comissió Europea	Juliol 2014
Fase d'aplicació interna (Estats i Autonomies): definició de noves línies i programes publicació dels texts interns	Desembre 2014
Entrada en vigor de la nova PAC	Gener 2015 (1 any de retard)

A títol orientatiu indiquem els principals punts de debat als "Trílogs":**■ L'orientació que ha de tenir el Desenvolupament Rural (Pilar II).**

- S'amplien les operacions a destinar el 25% del FEADER: adaptació i mitigació del canvi climàtic, mesures medioambientals, zones desfavorides, agricultura ecològica, biodiversitat.
- S'ha incorporat la possibilitat que un Estat membre pugui presentar un programa nacional i, a la vegada, un conjunt de programes regionals
- L'Estat pot esdevenir autoritat de coordinació de les autoritats de gestió dels PDR.
- Es debat la possibilitat de transferir fons entre pilars.

■ La definició d'Agricultor actiu.

- Aquest és un punt rellevant atès que modifica de forma rellevant la distribució i accés als fons comunitaris de la política agrària comuna.
- En un primer posicionament es reconeixia com agricultor actiu a tot aquell que acredités més d'un 5% d'ingressos agraris. La realitat de les restriccions pressupostàries, i la dificultat d'encaixar l'estructura empresarial de tots els països de la Unió Europea ha acabat comportant un mecanisme diferent d'exclusió. Així:
  - El Parlament proposa una llista negativa d'empreses (aeroports, empreses immobiliàries, etc.) i que els Estats membres puguin decidir afegir o excloure altre tipus d'entitat.
  - El Consell, però, vol una llista més flexible, no harmonitzada.

■ El Finançament a la instal·lació de joves agricultors.

- El Consell és partidari de que aquest pagament sigui voluntari pels Estats membres.
- El Parlament i la Comissió veu que és un problema que requereix un enfocament general: El seu posicionament és que ha de ser obligatori.
- L'explotació ha de tenir un mínim de 25 ha. o la dimensió mitjana de l'explotació a l'Estat membre. Això no obstant, el Parlament proposa un topall màxim de 100 ha, mentre que el Consell no vol límit màxim.
- En quant a l'import, el Consell vol un import de fins el 2% del pressupost i el Parlament Europeu vol un 2% fix. (partida ajuts directes).

■ En relació al debat sobre la superfície "elegible" (incorporació de nous cultius i pastures als pagaments).

Aquest és un punt crucial a la negociació actual atès que afecta directament a la competitivitat de les produccions de l'Estat Espanyol, on a diferència de la major part de la resta d'estats membres de la UE, la superfície "elegible" sofreix una variació crítica.

En el cas d'Espanya, la superfície considerada (21 milions ha) per la convergència externa (la que en futur hauria de generar que els diferents països rebessin imports similars de la PAC per superfícies equivalents) és molt inferior a la superfície agrària que hi ha i s'aprofita (uns 38 milions ha). Aquest fet generaria un **efecte de dilució dels pagaments directes** (es reparteixen els mateixos diners entre el doble de superfície), això vol dir que si no s'hi introdueixen esmenes els futurs "drets de pagament únic" espanyols es situarien en valors baixos de partida que condicionarien la competitivitat de les produccions enfront els competidors de la resta de països productors europeus (amb un pagament únic per hectàrea elegible més elevat i cap limitació d'accés als mercats).

Davant aquesta realitat la proposta del Parlament i Consell per aquestes situacions és:

- Si en un Estat membre la superfície agrària declarada al 2015 és superior en un percentatge (145 o 135%) l'Estat membre podrà limitar l'assignació de drets al nombre d'hectàrees corresponent a la superfície declarada al 2011.

Els criteris per limitar l'assignació (per cultius, hectàrees, regions ...) no estan definits encara, però a hores d'ara ja és clar que tindrà un impacte sobre la competitivitat.

■ En relació a l'assignació de drets (beneficiaris).

El PARLAMENT EUROPEU proposa assignar drets:

- Als agricultors que van rebre drets al 2012 per la incorporació de nous sectors o per reserva nacional.
- Als que van exercir l'activitat agrària al 2011 i ho puguin demostrar.
- Explotacions exclusivament de fruites, vinya, horta i plantes ornamentals.

Mentre que el CONSELL proposa que l'Estat membre pugui decidir assignar drets als agricultors que compleixin el següent:

- Que bé al 2010, o bé al 2011 van rebre pagaments directes.
- Que no va rebre en 2010 o 2011 pagaments directes, però són productor de fruites, hortalisses, patates de consum o vinya.
- Que se li van assignar drets de la Reserva Nacional o per cessió.

■ El pagament verd o Greening:

Tot i que s'ha avançat en el debat, particularment en les característiques de la mesura, a fi de facilitar-ne el seu compliment, encara resten aspectes per acabar de concretar.

En general s'aposta per una **flexibilització de les mesures del greening**:

- **Diversificació de cultius:**
  - Es treballa en una ampliació de la definició de "conreu" (diferents tipus de cereals serien conreus diferents)
  - Les explotacions de menys de 10 ha estarien exemptes del greenig, (en lloc de 3 ha).
  - Entre 10 i 30 ha: només haurien de tenir 2 cultius diferents, (en lloc de 3).
  - Les explotacions de més de 30 ha: 3 cultius diferents (sense variació).
- **Superfície d'interès ecològic:** Les explotacions de menys de 15 ha. (10 segons el Parlament Europeu) estarien exemptes. S'assoliria el 7% de la proposta de forma progressiva: Un 5% primer any (3% segons el Parlament Europeu) i el 7% a partir del 2018.
- **Ampliació llistat de Superfície d'Interès Ecològic** (guaret, conreus permanents amb menys de 250 arbres/ha, els situats en pendents > 10%...) i possibilitat de definir-ne unes altres, prèvia aprovació per la Comissió.
- **Mesures d'equivalència:** Es vol establir mesures equivalents al greening (cas de les mesures agroambientals), succeeix però que moltes de les proposades ja consten al segon pilar de la pac i no podrien ser doblement finançades.
- **Disminució de les sancions** per no compliment del greening.

■ Pagaments directes: Ajuts acoblats a la producció

- **Posició del Consell:** S'accepta un increment del sobre nacional dels ajuts acoblats, per poder donar resposta als sectors amb dificultat. Fins al 12% i en el cas espanyol el 13,5%
- **Posició del Parlament Europeu:** Fins a 15%, més 3 punts en ajuts a conreus proteïcs.
- En quant als sectors destinataris d'aquests ajuts, el **Consell** manté la llista proposada per la Comissió Europea i el **Parlament Europeu** l'amplia a tots els sectors de l'Annex I del tractat.
- En el debat també entra la creació d'un ajut associat als titulars de drets especials, independentment del pagament base.

Val a dir, però, que l'increment dels pagaments directes sovint voldrà dir decrement dels fons de desenvolupament rural (que en el cas espanyol s'ha negociat l'increment addicional de 500 milions d'euros dirigit fonamentalment a Andalusia i Extremadura).

■ Tarifa plana i convergència interna

Hi ha demanda d'una convergència interna més flexible. Hi ha, de fet, diferents posicionaments sobre la taula, però sense un acord ferm.

El model defensat per Irlanda és l'anomenat model d'aproximació: Que permeti arribar al 2019 a una tarifa aproximada (seria similar al model aplicat a la convergència externa entre estats).

- Inicialment s'aplicaria la convergència interna al pagament verd: que seria un percentatge del pagament base de l'agricultor, per comptes d'un percentatge del sobre nacional.
- Es partiria d'una reducció al 10% el valor del pagament base el primer any.
- Possibilitar la convergència pels drets especials no vinculats a hectàrees.

■ Règim de petits agricultors (seria l'equivalent a un règim simplificat)

Les propostes no estan tancades en aquest àmbit, i encara es pot fer molt per simplificar. En tot cas, la proposta de la Presidència Irlandesa fou aplicar el sistema general, per deslliurar als acollits en aquest règim del compliment de la condicionalitat i el greening.

- El debat està entre si és voluntari o obligatori per l'Estat membre.
- En els imports per sota dels quals s'accediria en aquest règim (màxim 1.000 o 1.250)
- En els percentatges (10 -12,5% del sobre nacional) que poden quedar sota aquesta figura.

■ Mesures de mercat

- Es treballa en una millora dels mecanismes d'intervenció i gestió de mercats, considerats poc eficients després de crisis com la del e-coli.
- Les propostes avalen l'extensió i millora de les Organitzacions de Productors, per millorar la comercialització. Es vol equilibrar el poder de negociació a la cadena alimentària.
  - Les OP podran estendre normes relatives a sanitat animal i vegetal i seguretat alimentària (mecanisme de extensió de norma)
  - Es preveu la possibilitat de disposar de normes de comercialització específiques per a diferents sectors (com ja succeeix al sector de la llet)
- Manteniment de les limitacions a la producció (tot i que no necessàriament en els formats actuals, un exemple en podria ser la negociació al voltant dels Drets de vinya que podrien passar a un règim d'autoritacions.)

■ Desenvolupament Rural

- S'amplien les operacions a destinar el 25% del FEADER: adaptació i mitigació del canvi climàtic, mesures mediambientals, zones desafavorides, agricultura ecològica, biodiversitat, energies renovables.
- També s'ha incorporat la possibilitat que un Estat membre pugui presentar un programa nacional i a la vegada un conjunt de programes regionals.
- L'Estat pot esdevenir autoritat de coordinació de les autoritats de gestió dels Plans de Desenvolupament Rural.

Finalment indicar que la decisió a Europa suposa una primera part en el camí de la negociació i determinació del destí final dels fons europeus. Paral·lelament s'estableixen d'altres negociacions rellevants com ara les que correspon decidir a cada Estat membre a l'hora de fer una realitat aquestes negociacions, per exemple a l'hora de determinar els ajuts directes, la regionalització, la convergència interna, o l'eventual llista de beneficiaris.

Per últim, i en el cas de l'Estat espanyol, encara cal afegir la negociació entre el Ministeri i les Comunitats Autònomes, i en particular un dels punts que s'hauran de tenir en compte per no perdre fons europeus, és la capacitat de cada autonomia per cofinançar els fons del Desenvolupament Rural.